No. 1973 Zaterdag 5 November 1921. 38ste Jaargang

# AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

## Rapport.

(*Vervolg*).

7. **De verhooging der indirecte belastingen.**

Bij verhooging der indirecte belastingen dient voor oogen te worden gehouden, dat de natuurlijke economische ontwikkeling niet moet worden belemmerd.

In verband met dit beginsel stelde men de vraag, of niet de voorkeur gegeven diende te worden aan een Curaçao vrijhaven-stelsel.

Een vrijhaven-Curaçao, waarbij het geheele eiland vrij van alle invoerrechten, accijnzen en loodsgelden zou zijn, heeft zeker veel aanlokkelijks. Waren de eischen van de schatkist thans niet zoo buitengewoon hoog, het plan zou zeker voor gezette overweging in aanmerking komen. Wanneer men in aanmerking neemt, dat thans reeds de opbrengst der invoerrechten, accijnzen en loodsgelden over 1920, 50% van de geheele opbrengst der middelen bedraagt, en dat gestreefd moet worden deze opbrengst, wil men de lasten van het Moederland verminderen, te verhoogen, gevoegd bij den grooten afkeer voor directe belastingen, dan begrijpt men, dat hoe aanlokkelijk het vrijhavenplan in abstracto lijkt, het niet voor practische uitvoering in aanmerking komt.

De oorlog heeft trouwens in dit opzicht veel geleerd. Was men te voren huiverig die takken van bedrijf te belasten, die voordeel brachten aan een land, de nood heeft geleerd dien schroom te overwinnen en men heeft allerwegen heffingen ingevoerd die min of meer de bronnen van welvaart aantasten.

De particulier is hierbij den staat voorgegaan. De prijzen van verschillende verrichtingen en arbeid, door particulieren verricht, waren dikwijls zoo abnormaal in verhouding tot de algemeene prijsstijging, dat men soms gerust van aderlating kon spreken. De toestand na den oorlog eischt groote omzichtigheid, toch zullen de voorgestelde heffingen, naar de commissie vertrouwt, niet van dien aard zijn, dat hier van het aantasten der welvaartsbronnen sprake kan zijn. De heffingen zijn daarenboven nog te verdedigen, omdat zij geacht kunnen worden een compensatie te zijn voor de voordeelen, die de haven van Curaçao aan den handel biedt.

De commissie kwam tot de volgende conclusies:

*Conclusie XXIII.*

Verhooging van de indirecte belastingen mag de bronnen van welvaart niet aantasten.

*Conclusie XXIV.*

Het vrijhavenstelsel is voor Curaçao in de praktijk onuitvoerbaar.

*Conclusie XXV.*

Een matige heffing van indirecte belastingen, die speciaal drukken op handel en scheepvaart, is gerechtvaardigd.

8. **Uitwerking der voorstellen.**

De commissie voegt hierbij een schema van verhooging van bestaande en van in te voeren nieuwe belastingen, terwijl ze de uitwerking van deze voorstellen overlaat aan het bestuur.

De commissie wenscht nog aan te stippen, dat de tijd voor de inwérkingtreding van enkele belastingverhoogingen h. i. nog niet gekomen is. Immers er heerscht algemeen malaise. De handel zit met dure artikelen, die niet dan met verlies van de hand zullen kunnen worden gedaan en de toestand der scheepvaart is thans verre van rooskleurig.

**Verhooging der directe belastingen.**

A. *Inkomstenbelasting.*

9. De commissie heeft, zooals reeds eerder is gereleveerd, zich in meerderheid niet uitgesproken voor eigen aangifte. De commissie erkent, dat eigen aangifte een krachtig hulpmiddel is, maar de meerderheid meende dat eigen aangifte onmogelijk was voor die vele kooplui, die geen boeken houden. Verder vreesde men ontduiking eenerzijds en anderzijds te hooge aangifte in verband met het verkrijgen van crediet.

De Inkomstenbelastingverordening 1906 dient vereenvoudigd te worden, door als belastbaar inkomen in het algemeen te nemen hetgeen in het afgeloopen jaar aan inkomsten ontvangen is, behoudens enkele beperkingen.

In verband met de stemmen in den Kolonialen Raad tot verdere doorvoering der progressie stelt de commissie nog voor, om met behoud van het bestaand tarief de progressie verder voort te zetten, totdat bij inkomens van f 25 000,— of meer de belasting met f 10,— per f 100,— zal opklimmen.

B. *Gebruiksbelasting.*

Deze zou in de volgende opzichten wijziging behoeven.

1o. Verhooging van het percentage voor de heffing naar den grondslag huurwaarde van 5% op 8%, met tegenoverstelling van de volgende voordeelen:

*a.* verhooging van het minimum, waarbij geen belasting wordt gegeven:
voor Curaçao van f 120,— op f 140,—
„ Aruba en St. Martin van f 80,— op f 80,—
„ Saba van f 80,— op f 80,—
„ Bonaire van f 60,— op f 60,—
„ St. Eustatius van f 60,— op f 60;

*b.* verhooging van het bedrag, waarmede de belastbare huurwaarde van elk perceel vóór de berekening der belasting wordt verminderd.
voor Curaçao van f 52,— op f 72,—
„ Aruba en St. Martin van f 28,— op f 40,—
„ Saba van f 28,— op f 40,—
„ Bonaire van f 16,— op f 40,—
„ St. Eustatius van f 16,— op f 40,

2. Verhooging van het algemeen tarief voor automobielen van f 50,— op f 75,—, met afschaffing van al de verminderde tarieven.

3. Verhooging van de belasting op motorrijwielen van f 10,— op f 20,—.

4. Verhooging van de belasting op orgels van f 5,— op f 10,—.

5. Verhooging van de belasting op electrische lichten van f 1,— per licht op f 1,— per licht voor 1 licht tot 5 lichten en verder voor 6 of meer lichten f 5;— plus f 2,— voor elk licht boven de 5 lichten (met uitzondering echter van lichten in ziekeninrichtingen, die, ongeacht het aantal ~~met f 1 per licht belast kunnen blijven)~~.

10 De volgende verkeersbelastingen kunnen worden gewijzigd of ingevoerd.

*Zegelbelasting.*

1. Bewijzen van deposito's en saldobewijzen f 0,10.

2. Beschikkingen, waarbij Koninklijke Besluiten, houdende vergunning tot het aannemen van vreemde ridderorden, worden uitgereikt f 50,—.

3. Quitantiën:
voor sommen van f 50,— tot beneden f 500,— f 0,10,
voor sommen van f 500,— of meer f 0,25 (met vrijlating van die voor sommen beneden f 50,—).

4. Zeebrievenrecht:
vaartuigen van 60 M3, doch niet meer dan 150 M3, f 10,—,
vaartuigen van meer dan 150 M3 f 25.

5. Polissen van verzekering: levensverzekering en invaliditeitsverzekering (onder levensverzekeringen mede te begrijpen tontines en verzekeringen van lijfrente en andere van het leven afhankelijke uitkeeringen, alsmede uitkeeringen uit begrafenisfondsen) f 1,—,

~~ziekteverzekering, ongevallenverzeke-~~ ring en verzekering tegen burgerrechtelijke aansprakelijkheid f 0,50.

6. Alle aan formaatzegel onderworpen geschriften te stellen op zegelpapier van f 1,—.

Verder afschaffing van het evenredig wisselzegelrecht op wissels, betaalbaar binnen deze kolonie, het rijk in Europa of 's Rijks andere koloniën en bezittingen.

*Registratierecht.*

Verhooging van f 1,— tot 2,50. Mede in verband met de waardevermindering van het geld is deze verhooging gewettigd.

*Overdrachtsbelasting.*

Verhooging van het percentage van 2% op 3%.

11. De Successiebelasting kan aanmerkelijk worden verhoogd. Toch meent de commissie, dat ook hier geen gelijkstelling met de Nederlandsche wet moet plaats hebben. Ieder die met deze kolonie en met Nederland bekend is, weet, dat de onderhoudsplichten van de bewoners hier veel verder gaan dan in Nederland.

Men is hier niet alleen gewoon om ~~voor behoeftige ouders te zorgen,~~ maar zelfs wordt het als een zedelijken plicht opgevat voor tante's en nichten te zorgen.

De successiebelasting kon naar de meening van enkele leden zeer sterk verhoogd worden in verhouding tot de verhooging, zooals deze in Nederland dit jaar is vastgesteld, al moet geen gelijkstelling met de Nederlandsche wet plaats hebben.

Waren de andere leden voor een zoo sterke verhooging niet te vinden, de meerderheid was echter ook niet te vinden voor eene verhooging als hieronder voorgesteld door een lid.

Bij de stemming over het voorstel, staakten de stemmen.

In verband met deze opvattingen diene de progressie voor deze verdere verwanten dan ook, vooral bij kleine erfenissen, niet te hoog zijn.

Voor de heffing van deze belasting zou de volgende schaal kunnen worden vastgesteld.



## Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Je snak naar regen, en je bid om regen, en je mopper als er geen regen komt.

En als dan eindelijk de sluizen des hemels zich openen, dan loop je met 'n blij gezicht te glunderen door je nattig huis, en als je 's nachts door lekkage telkens met hangmat of zeilbed verhuizen moet, dan vin je dat eenig, typisch, interessant, reuze-leuk.

Maar, als zoo'n hemeldouche, met korte intermezzo's, twee, drie dagen neerklatert, dan word je op 't laatst humeurig, korrelig, dówn, melancholisch, hypochondrisch, enfin, 'n nurks in quadraat.

Als je den eersten dag over 'n onder 'n lek staand olieblik duikel, dan lach je goedluimsch, maar laat je datzelfde gevalletje 's op den derden regendag gebeuren, in no-time keilt 't ongelukkige blik langs je plafond, onder 'n hartige zegewensch met heel veel rollende Spaansche rrrrr's.

Alles in huis is klam en klef, je tafels en stoelen, je pas zoo mooi gebeitste kast, je kleeren, je boeken; je blanco-enveloppen zitten als met tien zegellakken zevenzegelapkt, je schoenen slaan wit-groenig uit, je sigaren nemen stopverf- je tabak chocoladepudding-allures aan, 't essentiëel verschil tusschen 'n lucifer en 'n tandenstoker is verdwenen absoluut, heelemaal; 't vandaag al derde schoone hemmetje van je groom, klappert weer klets klets tegen z'n glimmend ruggetje, als 't zeil van 'n Bovenwindsch sloepje bij hooge zee; je hond galoppeert als 'n enorme in 't water gevallen bal sajet deur in deur uit; je aap kijkt nu en dan in-treurig om 't hoekje van z'n hok, en plooit voor den zooveelsten keer z'n papnatte shawl om z'n bibberende body; je Dara balanceerend op één steltenpoot geniet, en gooit blij van hart z'n immer hooger steigerende gamma's door de neerplassende stralen; je paard zegt niks, loert traanoogend naar 't maishok, en je papegaai snerpt regelmatig als 'n krantenjongen, z'n „lorita real, hoera"!!

Hoera!??? Zou je zoo'n beest den nek niet omdraaien?

En dan komt 's avonds de beestenboel op visite, zoo maar zonder belet te vragen, de scorpioenen, de duizendpooten, de kakkerlakken, de krabben, allerlei soort van om en tegen de lamp zoemende insecten, en vooral, want dat zijn je grootste kwelgeesten, de muskieten.

Buiten uit boordevolle tankies en dammen stijgt 't bizarre gezang omhoog van honderden sapoes, die onvermoeid blaaskaken, 'n machtig zwellende wondere cacophonie.

Ben je half in den dommel, dan klinkt 't zelfs melodieus; gisteren nacht b.v. hebben ze me in slaap gekweeld, door hun debuut-uitvoering van 't bekende recitatief uit de „Tannhaüser." 't Was buitengewoon!

Geloof me, ben 's nachts liever ingesloten door 'n cordon van dutzend sapoes, dan in gezelschap van één muskietenfamilie, vader, moeder en kroost.

Als alles vervaagt, en je zoo juist op 't punt staat droomland binnen te zweven, dan hoor je opeens boven je 'n verraderlijke fausset-motortje ronken, eventjes stil, en „en vol plané" komt die bloeddorstige spillebeen op de environs van je griekschen neus neergestreken, en geeft je 'n pikzuig, die je klaar wakker pijnt, razend in 't rond doel kletsen met gepatenteerde flykiller, die heelmaal niet killt, maar wel je nu en dan 'n blauw oog bezorgt.

Maar waarom kruip je dan niet onder 'n klamboe?

Ja wel, maar span nu 's muskietenproof, 'n klamboe over 'n hangmat, en slaap je op 'n zeilbed, dan lig je onder die reuze-sluier te transpireeren als 'n gloeiendheet bordje oatmealpap.

Sprak 'n tijdje geleden in stad 'n dame zoo kersversch uit Holland gearriveerd.

Hoe bevalt u, ons Curaçaosch klimaat?

O, best, maar, o, die akelige muskieten.

U heeft toch zeker 'n klamboe?

Ja zeker, maar van nacht is er eentje binnengeslopen, en ik heb geen oog dicht gedaan.

Commentaar overbodig! Dat is maar 'n enkeling, maar, o groote Goden, dan moet je bij mij buiten op San Willibrordo komen; mijn kuitenstelsel is nu *je* ideaal kaart van onzen tropischen sterrenhemel, en op mijn door de zon gebruinde koonen, prijkt nu en dan 'n verrassend en meetkundig juist zuiderkruis.

Weet u, wie nog 'n verwoeder muskieten hater is dan ik? Ons Kamerlid Van Kol.

In z'n bekend boek „naar de Antillen en Venezuela" bindt hij met jeugdig vuur den strijd aan tegen een der hoofdoorzaken van de muskietenplaag „the stagnant waters."

Volkomen eens met geleerden auteur, 'n waarheid als 'n koe is 't, dat stagnant waters, dat waterpoelen, je muskietenhaarden bij uitstek zijn, maar.....

Dan is ook meteen geheel ons dammenstelsel (waarvan Van Kol ook 'n groot voorstander is) veroordeeld als hoogst-onhygiënisch, want die dammen zijn juist gemaakt om stagnant waters te vormen; en òm geheel die watermassa met 'n laagje petroleum te bedekken, kom, begin daar nu 's aan?

Heb ik gelijk of niet?

Muskietenplaag is erg, maar vliegenplaag is nog erger.

Bittere experientie, in de lange jaren op St. Eustatius doorgebracht, heeft me dat gevoelig aan den lijve doen ondervinden.

Heb vroeger onder Amigoe-streep al menigmaal die onbeschrijfelijke vliegenellende trachten te beschrijven, val daarom niet gaarne in herhalingen, alleen dit nooit gepubliceerd heusch waar feitje eventjes neergepend:

't Was op St. Eustatius in den regentijd, dus in den vliegentijd, en ik had bezoek van 'hoofdambtenaar, die nog nooit op „the golden rock" geweest was.

Bij 't diner, bij 't soep opdienen begon groompje 't gonzend vliegentuig met 'n gekortwiekte cocostak te bewerken, weg te drijven, te zwaaien, te wuiven.

Hé, wat moet die boy?

De vliegen weg jagen, sir.

Voor mij heusch niet noodig, hoor, zoo Satraap- zoo Pacha-achtig, vindt je niet?

All right, Your Honor, b off, boy e!

| Indien geërfd of verkregen wordt. | Percentage voor het gedeelte der verkrijging, dat bedraagt. f 2.000 of minder. | Meer dan f 2.000 doch niet meer dan f 5.000. | Meer dan f 5.000 doch niet meer dan f 10.000. | Meer dan f 10.000 doch niet meer dan f 15.000. | Meer dan f 15.000 doch niet meer dan f 20.000. | Meer dan f 20.000 doch niet meer dan f 25.000. | Meer dan 25.000 doch niet meer dan f 30.000. | Meer dan f 30.000 doch niet meer dan f 40.000. | Meer dan f 40.000 doch niet meer dan f 50.000. | Meer dan f 50.000 doch niet meer dan f 100.000. | Meer dan f 100.000. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1e. Door kinderen of door de (n) echtgenoot | 1 % | 1½ % | 2 % | 2½ % | 3 % | 3½ % | 4 % | 4½ % | 5 % | 5½ % | 6 % |
| 2e. Door afstammelingen in tweeden en verderen graad | 1½ „ | 2 „ | 2½ „ | 3 „ | 3½ „ | 4 „ | 4½ „ | 5 „ | 5½ „ | 6 „ | 6½ „ |
| 3e. Door bloedverwanten in recht opgaande lijn | 3½ „ | 4 „ | 4½ „ | 5 „ | 5½ „ | 6 „ | 6½ „ | 7 „ | 7½ „ | 8 „ | 8½ „ |
| 4e. Door broeders en zusters | 5 „ | 6 „ | 7 „ | 8 „ | 9 „ | 10 „ | 12 „ | 14 „ | 16 „ | 18 „ | 20 „ |
| 5e. Door kinderen van broeders en zusters | 8 „ | 9 „ | 10 „ | 11 „ | 12 „ | 14 „ | 18 „ | 22 „ | 26 „ | 30 „ | 34 „ |
| 6e, In alle andere niet voorziene gevallen | 12 „ | 13 „ | 14 „ | 15 „ | 16 „ | 18 „ | 20 „ | 24 „ | 28 „ | 32 „ | 36 „ |

Met vermindering, voor de berekening der belasting, van het bedrag der vermogensvermeerdering, dat tot grondslag der heffing moet strekken: voor kinderen of echtgenoot met f 4000,— voor afstammelingen in tweeden of verderen graad met 2000,— in alle andere gevallen met 100,—

(*Wordt vervolgd.*)

### Inspectie.

De eerste droge dagen werden door Z. Exc. den Gouverneur benut om de scholen te bezoeken. Ook de Schoolcommissie hield inspectie.

## Bovenwindsche Stemmen.

Philipsburg, 25 October 1921.

**Koninginnefeest**. Zooals vroeger gezegd werd, is dit wegens het heerschen van pokken alhier tot den 20en September uitgesteld, op welken datum het met den gebruikelijken geestdrift is gevierd. Tal van onze Fransche buren trokken de grens over en kwamen ons dit jaarfeest heuglijk helpen maken. Boegsprietloopen, bootwedstrijden, ringsteken, schijfschieten, hard draverij, en een optocht met Chineesche lampions in den avond kenmerkten dien dag.

Den 1n dezer was er een cricket spel op het plein voor het Vinyard huis, nu door den Edel Groot Achtbaren Heer Mr. SCHALKWIJK bewoond. Elf onzer jongelieden noodigden een St. Eustatiaansch elftal uit om met hen een wedstrijd aan te gaan. Het regende zoo hard dat het spel niet voor 1 uur kon beginnen. In de 1e „innings" behaalden de St. Maartens 70 punten en het St. Eustatiaansch elftal 63. In de 2e "innings„ beliep het aantal punten voor St. Martin 49. De 2e „inning„ van St. Eustatius was aan den gang, toen het opnieuw begon te stortregenen van 3 tot 4 uur, ter zake waarvan St. Eustatius ophouden moest. Te 5 uur weer "in the wickets„ behaalde St. Eustatius tot 6 uur 41 punten. Twee mannen moesten nog batten. Er kwam echter een verschil van meening tusschen de twee scheidsrechters over het uitpalen van een man; en daar het al te donker was om verder te spelen, en St. Martin in de 1e "innings„ de hoogste punten behaalde, kwam de eer der overwinning volgens de cricket-spelwetten aan St. Martin toe.

Het veld was erg modderig. Het ballen was goed, aan weerskanten.

Met een paar uitzonderingen, was het ballen niet als men had verwacht. Zoowel de spelers als de toeschouwers, waaronder de Hoog Edel Gestrengen Heer Gezaghebber der Bovenwindsche eilanden en diens Gade alsook de Feestcommissie zich bevonden, werden op een hoffelijke wijze door den Edel Groot Achtbaren Heer Mr. SCHALKWIJK en zijn Gade getracteerd. Jammer, dat het op dien dag zooveel geregend heeft anders zou er een groote oploop van menschen geweest zijn.

Den dag daarna werd de Feestcommissie ten Gouvernements-huize door den Hoog Edel Gestrengen Heer Gezaghebber en diens Gade royaal onthaald.

**Het wrak**. De vaartuigen, die op den rum-jacht waren gegaan, zijn teruggekomen met eene hoeveelheid van zoowat 125 okshoofden, die, drijvend in volle zee werden opgepikt en van Gouvernementswege in de verschillende pakhuizen alhier zijn opgeslagen. Nog grootere hoeveelheden sterken drank werden door Anguilla's Zeelui „gevonden." De romp van het schip ligt nu ten anker in de buurt van Dog Island.

Naar gerucht is er nog een groot aantal okshoofden in het tweede dek. Het schip was op weg naar St. Pierre et Miguelon met eene lading van 4 000 vaten Martinique-rum.

Wat een buit! Het scheelde maar weinig of de oude Neptunus zelf had te diep in het glaasje gekeken.

**De pokken-schrik**. De quarantaine te Anguilla is eindelijk opgeheven, en drie booten met passagiers voor dit eiland bestemd zijn aangekomen. De ziekte aldaar schijnt geheel en al uitgeroeid te zijn. Uit een Amerikaansch tijdschrift hebben wij vernomen dat deze kwaal *Alastrim* is gediagnoseerd, d.i. „eene besmettelijke ziekte gelijk aan een zachten vorm van variolen." Wat de etymologische waarde van dit woord is weten wij niet. Dit laten wij aan technici over.

### Vertrek van den Gezaghebber der Bovenwindsche eilanden naar Saba en St. Eustatius.

De Gezaghebber is weer op een dienstreis gegaan. De rechter trad echter als zijn vertegenwoordiger op en niet de Ontvanger, zooals door de wet is bepaald. Wij treden niet in de redenen, die den heer Gezaghebber tot dit besluit hebben doen komen. Het recht komt hem toe om aan te wijzen wien hij wil om gedurende zijne afwezigheid de teugels van het bestuur in handen te nemen, wat geen gemakkelijke taak is. De aanwijzing van den Rechter als zijn vertegenwoordiger komt ons echter als heel logisch voor. Op Saba en St. Eustatius is de Ontvanger aldaar degene die in officieelen rang naast den Gezaghebber staat. Allerbest is het dus daar den Ontvanger te benoemen tot den persoon die in den regel den heer Gezaghebber vertegenwoordigt. Op St. Martin is het wat anders. Naast den Gezaghebber staat de Rechter in rang; daaruit leiden wij af, dat de Rechter de meest geschikte persoon is om hier als vertegewoordiger van den Gezaghebber op te treden.

Dr. NUNES is met zijn huisgezin uit Nederland teruggekeerd. Wij feliciteeren hem met zijn behaalde succes. Hij is tot Arts bevorderd en is alhier door *iedereen* met open armen ontvangen.

St. Eustatius, 19 Oct. 21.

De laatste maanden van het vorige jaar kwamen hier verschillende diefstallen voor en nogal op tamelijk groote schaal, hoofdzakelijk van etenswaren.

Men ging er bijv. met volle zakken koren van door.

Op deze wijze leden de Heeren van PUTTE en LESLIE groote schade.

Eens hebben de dieven zelfs getracht de brandkast van de Cultuur Maatschappij mee te nemen, maar die was hun zeker te zwaar, want ze lieten 'm vlak bij de deur staan.

Nooit is er iets van de daders bekend geworden.

In den nacht van 10—11 October is er weer in de winkel der Maatschappij ingebroken. De familie, die bij de winkel woont, had juist voor een paar dagen het huis verlaten en bleef buiten slapen. Toen hebben de dieven hun slag geslagen.

Balen cornmeal en suiker, 'n groote hoeveelheid blikken vleesch, stukken stof van twee en een halven dollar de el werden meegenomen.

Eenige personen hadden echter in den nacht geloop gehoord en daardoor kreeg de Shopkeeper de Heer QUESTEL, achterdochi tegen een bepaalde familie.

Erg vlug trad de Justitie nu juist niet op.

Een vollen dag na dat de Heer QUESTEL het geval had aangegeven en huiszoeking eischte, gingen pas een paar agenten met de Heeren der Maatschappij er op uit.

In het eerste huis waar zij binnenstapten, vonden ze al een gedeelte der gestolen goederen. Een blik met jam en een met boter was al aangesproken. In den hoek stond een groote zak. Moeder de vrouw ging er voor staan, maar hielp daardoor de ontdekking bespoedigen. De zak zat vol gestolen waar.

Een vierde gedeelte der vermiste goederen kon aldus onmiddelijk in beslag genomen worden, en vader en zoon werden gevankelijk weggeleid.

Maar waarom dan toch?

Vader noch zoon wisten heelemaal niet, hoe al die goederen in huis waren gekomen!

Ook moeder moest voorkomen, maar werd na eenige bekentenis weer vrij gelaten om thuis voor haar 4 kleine kinderen te blijven zorgen.

Een dezer jongskens wist te vertellen, dat vader ergens een ezel en een kat had begraven. De politie op grafbezoek, en vond de ontbrekende rest der gestolen waren.

Zeer praktisch waren die goederen in geitevellen ingepakt en zóó tegen nat en droog beschermd, veilig onder den grond geborgen.

Nu wisten de eigenaars van kleinvee meteen waar al hun beesten gebleven waren, die ze reeds zoo lang misten.

Verf, meer dan een jaar geleden bij LESLIE gestolen, kwam nu ook voor den dag.



De ommegaande Rechter, die sinds 10 Juni niet meer op St. Eustatius is geweest, zal nu toch wel spoedig komen. 't Wordt hard noodig ook.

Gedurende October hebben we hier op St. Eustatius bijna iederen dag regen gehad. De oogst belooft veel; die van de jams staat prachtig zelfs.

## INGEZONDEN.

### Geschiedkundig Congres te Rio de Janeiro.

Ter gelegenheid van de honderdjarige onafhankelijkheid van Brazilië zal te Rio de Janeiro in de maand September 1922 een Internationaal Congres van Amerikaansche Geschiedenis worden gehouden. Een der afdeelingen is gewijd aan de Geschiedenis van de Nederlandsche West-Indische eilanden.

De Nederlandsche koloniën in Amerika zijn wel niet rechtstreeks door het Bestuur van het Congres tot deelneming uitgenoodigd, doch zullen evenals Nederland zelve op dit congres door H. M.'s Gezant te Rio de Janeiro vertegenwoordigd worden, terwijl door het Departement van Koloniën eenige bijdragen over de Geschiedenis van Suriname en Curaçao zullen worden ingezonden.

Naar wij vernemen zal het Bestuur der Kolonie trachten nog meer bijdragen betreffende de Curaçaosche Geschiedenis te verzamelen, waartoe echter de medewerking noodig is van allen, die in de Geschiedenis onzer West-Indische bezittingen belangstellen, hetzij doordat zij die bestudeerden, hetzij doordat zij wat anderen schreven, verzamelen. Daar de inzendingen reeds half April 1922 te Rio de Janeiro moeten zijn, is de beschikbare tijd niet groot, waarom wij hopen, dat allen, die iets zouden kunnen bijdragen zich zoo spoedig mogelijk in verbinding zullen stellen met den Inspecteur van het Onderwijs, alhier, aan wien door het Bestuur opgedragen is de bijdragen voor het Congres te verzamel en.

## Berichten uit de Kolonie.

### Gouden Jubilé.

Maandag a. s. op St. Willibrordusdag, zal op Habay de Eerw. Zuster MARIA FULGENTIA haar gouden feest vieren als religieuze van de Zusters Franciscanessen van de Congratie van Roosendaal.

---

De jongen verdween.

Eén vlieg, twee vliegen, vijf vliegen in 't honorable soepbord.

Ik zei niets.

Eén vlieg in honorable soeplepel, één vlieg in honorable luchtpijp, en toen onder 'n verstikkende hoestbui, „kan je dien jongen niet terugroepen?

All right, Sir! Boy, come here, brush!

Wil met drama in één bedrijf maar zeggen, dat fatsoenlijk eten in vliegentijd op St. Eustatius zoo goed als onmogelijk is zonder zwaaiend jochie, tenzij je klamboe om eettafel spant, wat sommige ambtenaarsfamilies wel in practijk bracht; mij was 't in zoo'n vliegenkast al te balsemiek.

Begrijpt U nu, dat ik muskietenmiserie prefereer; boven vliegenplaag?

***

Men zou uit 't voorgaande kunnen distilleeren, dat ik 't naar vind, 't land heb, dat onze dor droge droge grond de laatste dagen met zulke weldoende hemeldouches is gezegend. Zoo ja, dan heeft men 't heelemaal mis, want ik ben blij, zielsblij, reuze-blij door 't dolle heen, ondanks al mijn gemopper.

Heinde en ver zijn mijn nu nijvere negers aan 't planten; patjolslagen klinken alomme; groote teen is onvermoeid in actie om blanke maïskorrel in de nattige aard te woelen.

Ook ik heb geheel mijn koraal laten bewerken, en beplanten met maïs, en boonen, en meloenen en zuurzak, en weet ik 't wat meer, en 't vliegt den grond uit.

Jammer, o zoo jammer, dat nergens feterita te krijgen is; met 'n beetje good luck zouden we dan vóór Sinterklaas al oogst hebben.

Aan wien de schuld?

Waarom ik dan mopper, waarom?

Nog afgezien van de hierboven aangehaalde regen-ellende, omdat we hier zoo formidabel geïsoleerd zitten op onze buitenposten.

Truck ná truck geeft dezer dagen den strijd op tegen den modderklodderweg naar stad, zoodat er vaak geen kruimeltje brood meer in je broodtrommel te vinden is, en je 't rammelen van je ingewand moet stillen met foensjiebal, of onverteerbaar ongerezen knoekbrood.

Omdat, als je troost wil gaan zoeken bij je naasten buurman-confrater, je veel kans loopt je nek te breken, zooals kortst mijn collega van p'abao ondervond, die met ze'n rijpaard 'n duikel tegen den aardbol maakte, en er nu nog de funeste gevolgen van ondervindt.

Omdat, we hier met meer dan 7000 zielen zoo goed als verstoken zijn van alle medicinale hulp, en zelfs geen telefoon rijk zijn om in spoed eischende gevallen den dokter in de stad eventjes op te bellen.

Dat kan toch zoo niet blijven, vooral als 't zoo door blijft sausen, en de doctorale-auto 't eindelijk ook zal moeten opgeven onze waterlinie te forceeren.

Heb indertijd *uit goede bron* vernomen, dat eenige Oostenrijksche medici gesolliciteerd hadden voor Curaçao.

Hoe zit dat? Is 't waar? toe, laten ze dan in Godsnaam 'n beetje opschieten, 't is hard, o zoo hard noodig.

Toen we nog 'n gestationneerde dokter op Pannekoek rijk waren, was 't door de verre afstanden al geen ideaal toestand, maar nu.....?

Is 't wonder, dat 't volk tot kwakzalverende ouwe negers en negerinnen z'n toevlucht neemt, en de onmogelijkste idiootste dingen vaak slikt, om toch maar beter te worden, wat helaas, dikwijls faliekant uitkomt.

In begin 1920 had je hier buiten nog twee doctoren; een op San Sebastian, en een op Pannekoek. Te mooi om van langen duur te zijn, en zoo geschiedde 't ook; eerst verdween San Sebastian, daarna, eilaci ook Pannekoek.

Weet ge 't tragisch gebeuren niet, wat aan 't Pannekoekschen dokters huis vastzit?

Neen? Eventjes vertellen? Luister; 't is heusch gebeurd.

Was pas van Suriname 'n nieuwe docter gearriveerd. Kwam behept met de idee, dat in ons binnenland wilde dieren huisden, tijgers, leeuwen, etc. Wie 'm dat wijs gemaakt had, weet ik niet.

In 't holletje van z'n eersten nacht wordt ie plots opgeschrikt door vervaarlijk gebalk van 'n paar rasechte Curaçaosche ezels. Nooit zoo iets gehoord!

Hij rolt uit z'n hangmat, onder 'n, ha, daar heb je dat beestengebroed, grijpt z'n revolver, en vliegt naar buiten. 'n Zwartmensch komt kalm op 'm af, praat 'n heeleboel papiamentsch, waar ie geen woord van snapt, alleen 't laatste „camina ta *leeuw* ('t is erg ver), dringt als 'n obsessie tot 'm door. Leeuw!?! Leeuw!?! Kerel, waar is die leeuw?!? en met vinger aan trekker van z'n Browning bestrijkt hij zenuwachtig den donkeren achtergrond.

Tot bedaren gekomen, snapt ie, dat 't de mannetjes waren die met hun ezelenkarren zijn bagage van stad hadden aangevoerd.

Nog 'n Pannekoeker? All right, maar dan schei ik er uit.

's Nachts een uur-twintig. Volle maan. Bewolkte lucht.

Curaçaosche nachtegaal kweelt er lustig op los.

In 't Pannekoekschen huis heerscht diepe rust. Man slaapt, vrouw slaapt, kind slaapt.

Opeens schiet man wakker, hoort gestommel op 't voorplein; zal 'n varken zijn soest ie, en dommelt weer in.

Na 'n kwartier begint baby te schreeuwen, moeder de vrouw intoneert 'n „dodo lieve kleine", heer des huizes is nu heelemaal wakker, wipt uit z'n hangmat, en gluurt meteen zoo kwansuis door de open jalouzie naar buiten.

God beware me, wat zullen we nu hebben. Daar stonden waarachtig drie doodkisten voor de deur in 't mat maanlicht 'm aan te grijnzen, en spontaan-ontdaan klonk 't:

Vrouw; ze komen ons vermoorden, de doodkisten staan al klaar, een voor jou, een voor mij, en een voor onze kleine.

Waag me er niet aan, wat toen volgde te beschrijven, maar 't bleef stil en er gebeurde niets, doch van slapen kwam weinig meer, en nauw begon 't in 't Oosten te dagen, of de Pannekoeksche auto tufte at breakneck speed de Pannekoeksche poort uit, berg op berg af naar Dokterstuin, 't huis van den districtmeester.

Deez'kwam al spoedig, door 't hevig geclaxon gewekt, met slaperige oogen, in z'n pyamas naar buiten gestapt.

Hello, Doc, je ben er al vroeg bij, iets aan de hand?

Ja, wis en zeker iets aan de hand, bijna vannacht vermoord met vrouw en kind, de drie doodkisten stonden al klaar voor mijn deur.

Eerst stond de districtmeer perplex, toen schoot hij in 'n onbedaarlijken lach.

Ziehier de oplossing van dat mysterieus gedoe.

Voor onvermogende overledenen zijn er steeds in de districtmeesters woning Dokterstuin eenige doodkisten in voorraad. 'n Onslimme willekeur-

De tachtigjarige is acht en veertig jaar op Curaçao en zeker 40 jaar daarvan ten volle werkzaam geweest op verschillende scholen onzer Missie, op Curaçao zoowel als op Aruba. Ten slotte werd zij geplaatst in het Meisjesweeshuis van Habay en rust nu de laatste jaren in het groote huis.

Het is voor Sœur FULGENTIA een heele voldoening, dat zij haar gouden feest nog gehaald heeft.

Wij wenschen de geachte Jubilares van harte geluk en echt prettig feest. We hopen, dat zij nog een paar jaartjes mee mag om in stilte te genieten van haar groot voorrecht de gouden Bruid te zijn na een leven vol verdienste achter zich te hebben. Moge zij zich kalm voor kunnen bereiden voor de eeuwigheid.

**Mr. Dr. G. J. Fabius ✠.**

De doodstijding van Mr. FABIUS brengt ons opeens weer in herinnering den krachtigen jongeman, die in 1906 een bezoek bracht aan onze Kolonie, Beneden- en Bovenwindsche eilanden.

Wij waren hier toen juist bezig met de invoering van het nieuwe belastingstelsel, voorbereid door de Heeren BARTELINK en de JONCHEERE, uitgevoerd door den heer VAN LANDSCHOT HUBRECHT. Welk aandeel de Heer FABIUS gehad heeft in de reorganisatie onzer belastingen, is ons onbekend. Maar dankbaar herinneren we ons de groote belangstelling betoond aan onze scholen en inrichtingen.

In opdracht der Rereering kwam de Heer FABIUS langs Curaçao na in Suriname eenige jaren het ambt van Gouvernements-secretaris te hebben waargenomen en na in de troebele dagen van Cipriano Castro Venezuela te hebben bezocht.

In de *Economist* van 1913 verscheen na zijn terugkeer in Nederland een reeks artikelen getiteld: *De Curaçaosche Bank*, waarvan de inhoud veel verder gaat dan de titel aangeeft.

De Heer Fabius heeft zeer zeker ook verdienste voor Curaçao, daar zijn studie aan de Regeering en belangstellenden een zeer volledig beeld gaf van de economische ontwikkeling onzer Kolonie.

Zijn nauwe relatie met de Hollandsche Bank voor West Indie is het bewijs, dat Mr, Dr. G. J. FABIUS het werkelijk goed meende met onze eilanden en ons een toekomst voorspelde.

**Havenbeweging.**

Het record wordt alweer verhoogd.

Gedurende October liepen onze havens binnen 94 stoomschepen en 84 zeilschepen, te samen dus 178 schepen.

41 behoorden tot de Vloot der **C. P. M.**

Die is tegenwoordig in volle actie, goed profiteerend van de kalme zee dezer maanden. In de aanstaande windmaanden zal het zoo vlot niet meer gaan.

In October voerde de vloot 21000000 K.G. ruwe olie aan.

In October werd ± 6000 Gld. aan Loodsgeld ontvangen.

Toch staat de echt Curaçaosche Scheepvaart, die der zeilschepen, er niet zoo bizonder gunstig voor. De vaart op Maracaibo is door de scherpe concurrentie met de stoombooten voor de zeilvaart zoo goed als verloren.

Hopen we, dat onze koene zeevaarders weer een nieuwe haven in de buurt ontdekken waarwat te halen valt, en liefst wat te brengen ook.

Zoekt het eens verder dan op de Kust van Venezuela!

**De Maracaibo.**

kwam 29 Oct. ll. in de haven van New York in botsing met de *Prometheus*, en moest naar de kade terug keeren; zij zal nu eerst 26 Nov. kunnen vertrekken.

In haar plaats komt nu de gecharterde Noor *Erholm.*

**Valerian.**

De Etat Major van dit Engelsch Corvet werd Zaterdagavond ten Gouvernementshuize ontvangen. Thee en concert.

De Militaire Kapel speelde eerst de mooiste stukjes van haar repertoir, daarna zong het Koor der Militairen a capello onder directie van Luitenant DE VRIES mooie oud-Hollandsche liederen. Zij werden zeer toegejuicht.

De Gouverneur had ook eenige Dames en Heeren uitgenoodigd de Engelsche Gasten te vergezellen, aan welke uitnoodiging gaarne voldaan werd. De Curaçaosche gardenpartij duurde tot over elven.

Maandagmorgen verliet ons de *Valerian* weer voor Sta. Marta.

**Auto-ongelukken.**

Deze vaste rubriek in de Europeesche en Amerikaansche Pers hebben wij hier, Godank, niet noodig.

Maar hoogst zelden gebeuren er hier auto-ongelukken, doch nu hadden we er twee op één dag.

Zondag overreed de Ambulance een drankzuchtige vrouw, die met gebroken ribben en gekraakt sleutelbeen naar het Hospitaal vervoerd moest worden door dezelfde ambulance.

Zondagmiddag werd op de Roode Weg een man aangereden, die daardoor zijn been brak.

**Curaçaosche Voetbal-Bond**

Gezien de belangstelling, welke er thans op 't eiland bestaat voor de voetbalsport, heeft de voetbalvereeniging „Les Etrangers" gemeend het initiatief te moeten nemen tot de oprichting van een Curaçaosche Voetbal Bond.

Zij zond daarom aan de voetbalvereenigingen alhier een concept-reglement voor bovenbedoelde Bond met 't beleefd verzoek haar mee te willen deelen of de vereeniging zich in principe met de oprichting vereenigin kon. Bij voldoende deelname zouden zij zoo speodig mogelijk een samenkomst houden met de Besturen van de verschillende voetbalvereenigingen, teneinde een definitief besluit tot oprichting te kunnen nemen.

Deze vergadering heeft Woensdag l. l. plaats gehad. Besloten werd tot:

1 Oprichting van een Curaçaosche Voetbal Bond

2 Verkiezing van een Bestuur.

3. Inschrijving van toetredende vereenigingen.

**DRIE VOETBALMATCHES.**

**Valerian - Juliana 4—2**

Vol spanning gingen we Vrijdag l. l. naar Mundo Nobo om het Engelsche elftal van het SS. Valerian te zien kampen met onze militaire club Juliana.

De voorhoede der Engelschen liet ons dadelijk een overrompelend open spel zien, waartegen de militaire verdediging het hard te verduren had. Doelman Hendriks werkte prachtig. De onmogelijkste ballen hield hij er keurig uit. Nooit hebben we Hendriks zoo schitterend in vorm gezien, als Vrijdag l. l.

Van de eerste tot de laatste minuut voor half-time was hij voor de Engelsche voorhoede een onoverkomelijke hinderpaal, waarop elke aanval te pletter viel. Voor half-time wisten de militairen tweemaal de Britsche keeper te verrassen. 0—2.

Na de draaiing zouden de bordjes verhangen worden. Kort na de aanvang van het tweede gedeelte floot de scheidsrechter in het strafschop-gebied der militairen, en wees naar het beruchte punt. De midvoor zorgde voor de rest. 1-2

De voorhoede der Engelschen begon nu een offensief en bombardeerde tot het einde van de wedstrijd Juliana's veste. En met succes! Zij brachten de stand tot 4-2.

Juliana waagde nu en dan wel een aanval, maar was tegen de goed afgerichte verdediging niet opgewassen. Valerian stuurde Juliana met een 4-2 nederlaag naar de kazerne terug.

J. speelde te eenzelvig en verdeelde het spel te weinig. Geen moment werd er sluitend, open spel vertoond, waarmee ze succes hadden kunnen hebben.

De militairen waren gedurende het grootste deel van de strijd in de minderheid.

De Engelschen speelden van het begin tot het einde een schitterende partij voetbal.

**Les Etrangers - Valerian 1—0.**

Les Etrangers heeft alweer gewonnen. Dit succes danken de Roodbaadjes vooral aan hun subliem rotsvaste verdediging, de nooit vermoeidrakende center-half en trapvaste backs. L. E. speelde op haar vergroot veld op Asiënto met een succes als nooit te voren. Bijna de geheele speeltijd was het spel op- en neergaand; nu eens is Valerian in de aanval, dan weer opent L. E. het offensief. Eerst 'n 10 minuten voor het einde kwam het eerste punt. De Jong dreef de bal mooi op, zette juist voor, en met 'n fiksch schot liet Nijhof de bal juist onder de vallende keeper door de binnenkant van de paal passeeren. Het is vooral te danken aan het keurige combinatie-spel van De Jong en Nijhof, dat door laatstgenoemde een punt kon worden gemaakt.

Nu volgde een verwoed offensief van de Engelschen. Talrijke schoten werden op de vijandelijké doelmond gericht, maar zonder succes. Fortuna was niet met hen.

Wanneer scheidsrechter Sas, die matig voldeed, het einde blies, boekte L. E. een geheel onverwachte overwinning.

De Engelschen speelden zooals 't behoort. Mooi samenspel voor de voorhoede, prachtig gesteund door de achterspelers. Hun keeper speelde ook zeer goed.

De bal, die hij miste, was geheel onhoudbaar.

Waarlijk in elk opzicht stond hun spel boven wat we hier gewoonlijk te zien krijgen. Het fraai, krachtig en meesterlijk koppen bracht het publiek in extase.

Ook de L. E.'rs lijken echte liefhebbers van het voetballen, en beseffen terecht, dat het spel in de toekomst alleen opgang zal maken, wanneer het spel "net" gespeeld wordt, zoodat het ingang vindt bij de fatsoenlijke klasse en niet het uitsluitend eigendom wordt van de trap-maar-raak-troep.

Ons compliment aan L. E., daar zij de eer van de Curaçaosche sportwereld ten minste gedeeltelijk heeft kunnen redden.

**Valerian-Sparta 3—0.**

Ondanks de zengende hitte van onze tropenzon, stond Zondag wel een duizendkoppige menigte te genieten van de wedstrijd tusschen Sparta en onze Engelsche gast VALERIAN.

Al spoedig toonen de sportieve Britten hun meerderheid door het geforceerd opdringen van de middenlinie en halfs. De Spartanen kunnen het spel niet naar hun zin verplaatst krijgen op de vijandelijke helft. 't Blijft telkens bij een onverwachte doorbraak, die even vaak gestuit wordt door de sluitende achterhoede der Engelschen, die niets laat passeeren. Nog in het begin, nemen de Valerianen de leiding door onhoudbaar in te kogelen.

De revanchelust van Sparta, die zich nu uit in scherpe tegen-aanvallen, brengt geen gelijkmaker, zoodat na weinig spannende momenten halftime ingaat met onveranderde puntenstand.

Na de rust openen de zwart-witten een geweldig offensief op Sparta's doel, maar Gorsira weert zich kranig in zijn heiligdom. De Valerianan evenwel zijn onvermoeid, ja hun strijdlust neemt sterk toe. De voorhoede combineert prachtig; vooral de vleugels weten snel door te zetten, en toch met de noodige kalmtuiver ze voor te plaatsen Bij een van die bestormingen weet een vlugge Brit met een laag hard schot te scoren. Met nieuw vuur pakken de groenen aan, maar de zwartwitten houden het spel op Sparta's terrein. Is het taktiek van de Engelschen, om hun voorwaartsen zoo te denken door halfs en backs, dat hun speelhelft verlaten lijkt? 't Is zeker de groote oorzaak, dat de Spartanen hun vijand maar niet van zich af kunnen schudden en zelden doorbrekeh naar het Britsche doel.

Ook het flink doorzetten van de Valerianen van links naar rechts bevalt ons beter dan het te sterk doorgevoerde short-passing-spel van sommige Spartanen. De gasten zijn volkomen de meerderen, hun spel wordt nog keuriger, ja, heeft klassieke momenten, waarin wij vooral het koppen en zuiver schieten bewonderen.

Met leedwezen zien de vele Spartavrienden nog een derde goal volgen in het laatste kwartier.

Maar het is zeker, dat de Spartanen een verpletterende nederlaag ontgaan zijn, door het werk van hun wakkere doelman. Gorsira heeft een zwaar uur gehad in z'n onophoudelijk bestormde vesting. Een keer geeft hij een prachtig staaltje van durf en handigheid. Hij vangt een hard zijschot klemvast op, maar oogenblikkelijk schopt een vlug opzettende Valerian hem het leder uit de hand. In de daarop volgende scrimmage met vijf voorwaartsen der Engelschen redt Gorsira, door zich moedig tusschen de aanvallers te werpen.

Een woord van lof aan scheidsrechter Reitsma voor zijn vaste leiding.

Het publiek had zeker deze verdiende nederlaag niet verwacht, gezien Sparta's jonge glorie als Kampioen van Curaçao. Maar welke lauweren verwelken niet? . . .

Met spanning zien we de komende match te gemoet van Sparta en Les Etrangers welke laatste club de sterke Brit sloeg met 1—0.

---

ling had in stad orde gekregen drie van die kisten naar Dokterstuin te transporteeren, had iets van „dokter" gehoord, en daarom dat luguber vrachtje in 't holletje van den nacht maar op 't pleintje gedeponeerd.

Voila tout.

* *

Geen kans gezien om deez' copie op tijd in stad te krijgen voor Amigoeditie van 29 Oct. l. l.

Force majeure! Communicatie verbroken door banjier, water, steenen, gaten, slik, door weg die weg was.

Misschien is 't nu papnatte groene Curaçao over 8 daag door fellen zonnebrand, weer rood en uitgedroogd. Actualiteit van deez' „onder de streep" gaat dan onherroepelijk te loor, slaat 'n figuur als modder, maar dat komt er allemaal niet op aan, als ik mijn zin maar krijg, te weten:

1o 'n Pannekoeksche medicus,

2o 'n Telefoon verbinding.

Is dat nu heusch te veel gevraagd? (Machtig Koor van Amigoe lezers) Neen! neen! neen!

Heelemaal niet!

O, zoo,

Dank u wel.

JAN PAUL

San Willibrordo

29 Oct. 1921.



**Officieele Berichten.** De agent van politie 2de klasse L. Posner is in activiteit hersteld. Aan den adjunctcommies ten parkette van den Procureur-generaal J. N. van der Veen Zeppenfeldt is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend. Aan den agent van politie 2de klasse H. W. van Cleef is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend. Aan den agent van politie J. van Delden is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend. Aan den ontvanger van Bonaire J. M. S. van Eps is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend. Aan den agent van politie H. Besselink is tot herstel van gezondheid acht dagen verlof verleend. Aan den kommies der belastingen op Aruba G. de Windt is tot verder herstel van gezondheid een maand verlof verleend. Aan den agent van politie J. Aries is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend. Aan den seinwachter op den seinpost te Jack Evers L. J. Zimmerman is tot verder herstel van gezondheid veertient dagen verlofsverlenging verleend. De infanterist J. C. Doran is ontheven van zijne verdere werkzaamstelling bij de poli ie. De tijd. agent van politie 2de klasse M. P. Christiaan is uit den dienst ontslagen.

## INGEZONDEN.

*Mijnheer de Redacteur, mag ik een plaats in uw veelgelezen blad voor een Ode.*

Aan myn vrinden, toenze na veel wyse praet tot hunne XVe en XVIe quonclusien quaemen, bij welcks gelegentheit mijn geest zich in verhevene maet en rym is gaen uytten.

Gelyck de mieren, in den bouw, om nootdruft te vergaeren
Zich spoen, en zich te goed doen aen de airen
En zyn bezich, in het hol met yvere te sleepen wat 't kon
Hetgheen, de nyvre ackerman, al zweetend op den nek, zich won;
Zoo naersten een komplot van nyvre en bequaeme trezoorieren
Om nootdruft op te doen, op 't westindiaansche velt. Blyckens de papieren
Is toen hun oog gevallen, daer zaegh en beitel knerst
In 't zaeghen en in 't houwen. Daer kon wat uitgeperst
En met verwoede klauwen, dwinghen ze af te staan, van dees arrebeit
Zoo noodigh en zoo nut, gevordert en beleit
Door opzicht, die in staet gestelt en met een goede doel
Door chefs welwillendheit en humaen gevoel
't volck ter wille waeren, om bij gebreck aen andre meest'ren, bedreven
Hun maet en wet en regel in Staets dagh en tyt woûen geven
Om also wel te doen.
Toen wert ontdeckt, dat die welwillentheit kon dienen als een argumentatie
Als aendeel in d'altyt leeghe pot van des lands trezoratie
Dat geen O.W. maer andre amptenaeren zulcks ock doen, daer wert nicks [van geseit
Maer wie schrijnwerckt, wie maelt en draelt en praet in Staets daghen tijt
Tot dupe van baes en knegh t? Men ontneemt de beste wey en sloaten
Waerby de koey gedyt, welks uier dient tot stroopen!
Ende is 't gheen snoode daedt O. W'amptenaeren door een veel te hooghe [aenslagh eerst te dwinghen
Ander werck te doen, en dan over hunne kwaet doen te gaen singhen
En was't al gheen feit, dat materieel, windmolens en veel andre saecken
Teghen hooghe huyr en pryzen wert afgestaen aen allerhande snaecken
Sodat de wyse praet en al komplot's wysigheit
Er Juist vlack naest is, daer heb ickt mede geseit.

Curaçao, slaghtmaend 1650

Een zondebock

## Bekendmaking.

*De Procureur-generaal in de kolonie Curaçao brengt hierbij ter kennis van het publiek in het algemeen en van de zeevarenden in het bijzonder, dat van Maandag, den 14n. November dj. tot en met Zaterdag, den 26n. d. a. v. door door het Garnizoen alhier met geweren schietoefeningen zullen worden gehouden op Caracasbaai, alwaar met scherp geschoten zal worden in de richting naar zee.*

*Gedurende de schietoefeningen zullen roode vlaggen geheschen worden boven het hek van de Quarantaine-inrichting, op het fort Beekenburg, op den seinpost Caracasbaai en aan het Spaansche water.*

*Curaçao, den 31n. October 1921.*

*De Procureur-generaal,*

*J. B. GORSIRA.*

1—2

## Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden, en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank, van den *2den Januari 1920 t. m. 30 Juni 1920* onder *No. 589* **Z.** *t. m. No. 458.* **A.** zal plaats hebben op Donderdag den 10en November a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 5 Nov. 1921

De voorzitter

C. S GORSIRA.

7

# BUITENLAND.

**De Iersche kwestie.**

Ierlands recht om zelf zijn lot te bepalen, moet erkend worden, en het Iersche volk gelooft nu eenmaal, dat het alleen door politieke afscheiding zijne bestemming kan bereiken, dat banden met het Rijk ondernemingen insluiten, in strijd met zijn nationale karakter en vernietigend zijne idealen zoo verklaart De Valera.

Wij willen wel de noodige waarborgen geven, dat de Iersche grond niet zal worden gebruikt als steunpunt voor een aanval op Engeland; een verdrag tot vrij aaneensluiten met het Britsche Rijk zouden wij hebben aanbevolen, als wij de zekerheid hadden, dat dáárdoor de medewerking der tegenwoordige Iersche minderheid kon worden verkregen, te wier wille alleen zoo'n stap overwogen zou kunnen worden; maar wij moeten dit alles kunnen doen *uit vrijen wil* en niet onder den druk van Engelsche macht.

Wat gij ons aanbiedt is *minder* dan de vrijheid der andere gemeenebesten van het Britsche Rijk; en al ware het ook hetzelfde, dan nog zou het niet hetzelfde zijn, omdat de vrijheid der Britsche Dominions vooral voortspruit uit hunne verwijderde ligging.

Op alle gebied is De Valera tot tegemoetkoming bereid. Verdragen ter verzekering aan den vrijen handel, ter beperking der bewapening, op de lucht vaart enz. enz. wil hij afsluiten; een deel der nationale schuld, vast te stellen voor drie scheidsrechters, een te benoemen door Ierland, een door Engeland en een door bijv. den president der Ver. Staten, wil hij voor Ierland overnemen. Maar dit moet alles bij vrije beslissing gaan en onder goed keuring van het Iersche Parlement. Wat de kwestie betreft tusschen de politieke minderheid en de groote meerderheid van het Iersche volk, deze moet door het Iersche volk worden opgelost, maar De Valera verklaart, dat daarbij het gebruik van geweld niet wordt overgenomen. Als Engeland er maar buiten blijft, kunnen wij een volslagen verzoening bereiken. „Wij zijn het met u eens", zegt De Valera, als repliek op een passage in Lloyd Georges brief, „dat geen gemeenschappelijke actie door geweld kan worden afgedwongen; wij betreuren het juist, dat dit wijze en ware beginsel, dat uwe regeering ons voorhoudt ter oplossing van ons nationaal probleem, naar het schijnt, door haar niet wordt toegepast op het fundamenteele probleem van de betrekking tusschen ons eiland en het uwe",....

Den 13en Augustus reeds antwoordt Lloyd George op De Valera's repliek. Laten wij niet verder theoretiseeren zegt hij nu, één ding moet ik vooropzetten: wij kunnen nooit toestaan, dat Ierland de trouw aan de Kroon zal verbreken.

„De geografische ligging van Ierland ten opzichte der Britsche eilanden is een fundamenteel feit en de geschiedenis der beide eilanden is voldoende bewijs, dat hun lot onverbreekbaar aaneengesmeed is."

Ik eisch alleen erkening van dit feit. En uit dit feit komen de door ons gestelde voorwaarden voor, die wij niet met geweld willen opleggen, doch die noodig zijn *zoowel voor uwe welvaart als voor de onze.* En dan verzekert Lloyd George, dat die voorwaarden geen vermindering beteekenen van den vrijheid, die andere Dominions genieten, noch eenig Britsch verlangen tot overheersching noch een ingrijpen in de Iersche idealen. Doch hij laat het bij die verzekering, waarvan een ieder de onjuistheid kan voelen en tasten.

Dadelijk is De Valera met de weerlegging gereed.

Wat gij wilt, aantwoordt hij Lloyd George, beteekent, dat de geografische ligging van Ierland, de ongeschiktheid van Ierlands recht aan Engelands strategische belangen medebrengt en dat al de pogingen in het verleden, om Ierland te doen bukken onder vreemde heerschappij het nu verplichten die vreemde heerschappij te erkennen. Als dat waar zou zijn, als de ligging van een klein land naast een machtigen buur voldoende zou wezen, om dezen laatste recht te geven op het gebied van den kleinen buur voor militaire of andere doeleinden, dan is het uit met de vrijheid, dan kan geen kleine natie langer een afzonderlijk en souverein bestaan opeischen, dan zouden Holland en Denemarken onderworpen zijn aan Duitschland, België aan Duitschland of Frankrijk, Portugal aan Spanje.

„De vrede kan worden verzekerd *op den grondslag van het groote leidende beginsel van regeering met toestemming der geregeerden*; en over dien vrede zijn wij bereid te onderhandelen, *als de Engelsche regeering dit beginsel aanvaardt*".

Onveranderlijk houdt De Valera Lloyd George dat beginsel van het zelfbeschikkingsrecht voor, dat, door den Engelschen minister-president, gedurende 4 jaren zoo luid verkondigd, de Valera's suggestieve leiding, ook weerklank heeft gevonden in de ziel van het Iersche volk. Gij verkondigt het recht der volken op zelfbeschikking, geef ons die dan, onthoud ze ons niet blijft De Valera, thans door geheel Ierland gesteund, onophoudelijk herhalen. Lloyd George kan er niet langer buiten zich over dit beginsel uit te spreken. In zijn antwoord tracht hij nog eens te betoogen, dat Ierland onder de voorgestelden regeling over „iederen zenuw van zijn nationaal bestaan" zou beschikken en hij noemt dan alles wat Ierland krijgen zou, nog eens op „Ik ben van oordeel, zegt hij, dat deze voorstellen uw wensch om *het beginsel van regeering met toestemming der geregeerden tot het groote leidend beginsel der regeling te maken volkomen vervullen.*" Maar hij wijst intusschen iedere vergelijking van Ierland's positie met die van volkomen vrije landen als Holland en België af. En hij herhaalt nog eens dat geen enkele Britsche regeering ooit zulk een vergelijking als premisse zou kunnen aanvaarden.

En dan komt Lloyd George, even onveranderlijk zoekend naar het compromis als De Valera naar erkenning van Ierland's zelfbeschikkingsrecht, na historische uiteenzettingen over de Engelsche afkomst van het zelfbeschikkingsrecht, over O'Connels, Davis, en Parnells bereidwilligheid om Home Rule te aanvaarden, met een voorstel:

„Indien gij bereid zijt te onderzoeken in hoeverre deze beschouwingen (volledige, gelijkberechtigde deelneming in de Britsche Statengemeenschap onder één opperhoofd) in overeenstemming kunnen worden gebracht met het streven, dat gij vertegenwoordigt, zal het mij een voorrecht zijn U en Uwe collega's te ontmoeten."

Als we maar tot *praten* komen, denkt Lloyd George, geraken we óók wel tot een compromis.

Maar De Valera laat zijnerzijds niet los.

Den 30en Augustus antwoordt hij, scherpen snijdend:

Ik zal mij onthouden van commentaar op de valsche historische uiteenzettingen in uwe laatste mededeeling: *het heden vormt de werkelijkheid, waarmede wij ons hebben bezig te houden.*

De toestanden van 't heden zijn de resultante van 't verleden; zij geven dat verleden op juiste wijze aan en verschaffen in den eenvoudigsten vorm de *wezenlijke gegevens* van het probleem, welke de volgende zijn:

Het Iersche volk erkent geen vrijwillige vereeniging met Groot Brittannië, eischt als een fundamenteel en natuurlijk recht zijne vrijheid op, om zelf den weg te kiezen tot het bereiken zijner nationale bestemming en heeft zich met verpletterende meerderheid uitgesproken ten gunste der onafhankelijkheid; het heeft eene republiek ingesteld en méér dan eens zijn besluit bevestigd.

Niettemin handelt Groot Britanië alsof Ierland aan haar ware verbonden door een onverbreekbaren eenheidsband....... de Britsche regeering en het Parlement doen alsof zij Ierland regeeren en de wet voorschrijven en zelfs zijn grondgebied kunnen verdeelen......

De voorstellen uwer regeering zijn essentieel gebaseerd op deze pretentie.

Daar wordt Lloyd George vierkant voor 't feit gesteld: Ierland *heeft* uitgesproken *hoe* en *door wie* het geregeerd wil worden, het *heeft* over zichzelf beschikt; maar gij erkent die zelfbeschikking niet. Erken ze, zegt De Valera: en wij zijn bereid te praten.

Wij hebben als leidend beginsel gesteld: de toestemming der geregeerden in de regeering *en daaronder verstaan wij niet een inhoudslooze phrase;* dit is integendeel de uitdrukking van *het criterium, waaraan iedere oplossing van het probleem zal moeten beantwoorden,* wil ze afdoende wezen, en dit criterium kan dienen als toets, steen, zoowel voor de deelen als voor het geheel. Het feit, dat gij beweert dat dit beginsel in wezen Britsch is, van Groot Brittannië afkomstig, en heden ten dage de grondslag van het Britsche Rijk, moet het U des te aannemelijker maken..,.

Op den grondslag van dit beginsel zijn we dadelijk bereid onzege volmachtigden voor eene bespreking aan te wijzen.

Nu *moét* Lloyd George zich uitspreken over het beginsel. Hij kán er niet meer buiten: En hij doet het dan óok. Maar, zich uitsprekend moet hij het beginsel verwerpen, óf zich met De Valera's vasthouden en zich verzoenen. Hij doet het eerste, maar hij bedekt zijne meening door niet als zoodanig het beginsel te verwerpen doch alleen de interpretatie, welke De Valera er van geeft. Hij schrijft den 7den September:

Het beginsel van de regeering met toestemming der geregeerden is inderdaad de grondslag van de Engelsche constitutioneele ontwikkeling, maar wij kunnen niet als grondslag voor practische besprekingen een interpretatie van dat beginsel aanvaarden, welk ons zou binden aan elken eisch, welken gij mocht stellen, zelfs als gij zoo ver zoudt willen gaan een republiek te stichten en de kroon te verloochenen.

Gij moet beseffen, dat een bespreking op een dergelijken grondslag onmogelijk is. *Een dergelijke toepassing van het beginsel van een regeering met toestemming der geregeerden zou het samenstel van elken democratischen staat ondermijnen en de beschaafde wereld terugvoeren tot de huishouding van het stamwezen.*

Dat men hier met een dialectische „handigheid" te doen heeft, is duidelijk. Lloyd George wraakt wel De Valera's interpretatie, maar verzuimt te zeggen, hoe het beginsel van het zelfbeschikkingsrecht dan wél moet worden geïnterpreerd. De zelfbeschikking door Ierland is de meest zuivere toepassing van het door Lloyd George geproclameerde beginsel, welke zich maar laat denken: een gekozen Parlement van het Iersche volk heeft met verpletterende meerderheid verklaard: wij willen vrij zijn; en het Iersche volk heeft die uitspraak herhaaldelijk bekrachtigd door de herkiezing van hen, die haar deden. Van al de landen, die op grond van dit beginsel in 1918 hunne onafhankelijkheid verkregen, is er zeer zeker geen enkel waar het zóó regelmatig en zoo duidelijk waarneembaar werd toegepast. Daarom mag dan ook worden geconstateerd, dat Lloyd George, den veelzeggenden term gebruikend, dat hij De Valera's interpretatie van het beginsel niet kan aanvaarden als grondslag voor *practische* besprekingen (dus wél voor theoretische?), *door de onthoudbare consequentie gedwongen het beginsel van het zelfbeschikkingsrecht der volken overboord heeft geworpen.* Dit is een feit van groote beteekenis.

Laten we thans nog even vermelden dat Lloyd George ook in dit schrijven van 7 September het compromis bleef nastreven en De Valera c.s. tot een bespreking uitnoodigde op 20 September te Iverness.

En even onwrikbaar antwoordde De Valera:

Wij zullen komen doch slechts als vertegenwoordigers van een souvereinen staat en deszelfs parlement.

Toen moest Lloyd George ook practisch zijn compromis-pogen opgeven en terugseinen: Dat gaat niet, als zoodanig kunnen wij u niet erkennen.

Waarop De Valera weer: Wat wilt gij dan? Wij moeten toch doen weten *hoe wij ons zelf beschouwen.* Als ons standpunt *niet tegenstrijdig* ware zou er toch geen bespreking noodig zijn!?

Waarschijnlijk heeft Lloyd George in dit telegram weer een glimpje hoop weten te bespeuren, om toch tot een bespreking te kunnen geraken. Want in een uitvoerig antwoord-telegram op 18 Sept. seinde hij terug: „Wij kunnen u niet als vertegenwoordigers van een souvereinen staat beschouwen, maar ik ben bereid u te ontmoeten in uw hoedanigheid van gekozen woordvoerders van uw volk om te beraadslagen over de vereeniging (association) van Ierland en het Britsche gemeenebest."

En Lloyd George eischt terugneming van de voorwaarde dat De Valera c.s. zullen worden erkend als vertegenwoordigers van een onafhankelijken staat. Daarop heeft De Valera den 20sten Sept weer geantwoord:

„Wij verzoeken u te verklaren, of uw brief van 7 Sept. bedoeld is als een uitnoodiging tot capitulatie van onze zijde, of als een uitnoodiging tot een conferentie, die vrij voor beide partijen is en zonder eenig nadeel, indien het niet tot een overeenstemming mocht komen. Voor het geval deze meening de juiste is, dan bevestig ik het aanvaarden van de uitnoodiging van den premier."

Het antwoord van De Valera neemt de aanspraken, dat Ierland een souvereine staat is, niet terug doch dit verklaart:

„Nooit hebben wij eraan gedacht u te vragen, om eenige voorwaarde aan te nemen voor het houden van de conferentie, Wij zouden het even onredelijk achten tevoren van u de formeele of informeele erkenning van de Iersche repliek te verwachten, als gij het onredelijk gevonden zoudt hebben van ons 't formeele prijsgeven onzer nationale aanspraken te verwachten."

Het zou dus hierop neerkomen. dat De Valera niet van Lloyd George eischt de erkenning der Iersche gedelegeerden als vertegenwoordigers van een onafhankelijken staat. Het staat den Engelschen onderhandelaars vrij de Iersche niet als zoodanig te beschouwen, als zij maar goed begrijpen, dat de Iersche *zichzelf* wel houden voor vertegenwoordigers van een vrij en onafhankelijk volk.

De Valera dankt er voor *de facto* te erkennen dat zij dit *niet* zijn. Hij wil niet in een valstrik loopen.

*De Nieuwe Eeuw.*

**De Jap-kabels.**

De „New York Herald" verneemt uit Washington: Uit Japansche bron wordt in groote lijnen de overeenkomst omtrent het eiland Jap vernomen.

De Vereenigde Staten krijgen het gedeelte van den kabel van Jap naar Guam, Japan dat van Jap naar Sjanghai, Nederland dat van Jap naar Menado.

De Vereenigde Staten hebben het recht, een kabel te leggen, die het eiland Jap zal verbinden met China of een ander land.

Ook krijgen de Ver. Staten rechten op het draadlooze station dat op Jap zal worden gebouwd.





GEBOREN

Hygda Maria

*dochter van*

Q. L. Rigaud

*en*

J. G. Peilik Jr.

*Curaçao 17 October 1921.*

3—3



Hiermede vervullen wij den treurigen plicht, kennis te geven van het overlijden van den heer

**Mr. Dr. G. J. Fabius,**

lid van den Raad van Commissarissen van onze Instelling.

HOLLANDSCHE BANK VOOR WEST-INDIË.

## Bericht aan Zeevarenden.

*De Directeur van Openbare Werken brengt ter kennis van zeevarenden, dat op den eersten November e. k. op de Noordwestpunt van het eiland Bonaire een kustlicht zal worden ontstoken, toonende elke periode van 5 secunden 4 secunden rood licht en 1 secunde duister.*

NADERE GEGEVENS:

| | |
|---|---|
| Geographische ligging | 12° 19′ N. Breedte; 68° 23′ W. Lengte. |
| Zichtbaarheid: | gedurende 50 % van het jaar 9 zeemylen; gedurende 90 % van het jaar 4 zeemylen. |
| Lichtbron: | Twee-pits petroleumlamp van 400 H. N. K. sterkte. |
| Hoogte van de lichtbron: | 15 Meter boven hoogwater. |
| Opstand: | ronde steenen toren; grijze cementkleur; 5,50 M hoog. |

Het licht is van uit zee zichtbaar van in N. 48° O. door O. Z. en W. tot in N. 288° O. en overigens door land ondervangen.

Voor vaartuigen dicht onder den wal wordt het licht door den hoogen rotswand onderschept.

*Curaçao, den 19n October 1921.*

*De Directeur voornoemd.*

3—3 *Ph. van der Breggen.*